

L'església contra la llengua

El passat dia vuit es presentà en la catedral de València una versió dels quatre evangelis en llengua catalana, amb l'ortografia secessionista de l'Acadèmia de Cultura Valenciana. És un fet sense precedents que l'església catòlica es permeta utilitzar una normativa lingüística distinta de l'acceptada comunament per tot un país, incloses les autoritats civils i acadèmiques.



... que avança en marxa triomfal

/ Jordi Vicent

Juan A. LOPEZ

Un estol de senyeres quadribarrades —amb esguits de blau adientment celestial— omplia l'entrada a la Catedral de València: senyeres pintades a les motos, les solapes o als cervells dels fidels que assistien a tan magna avinentesa; de la recepció polifònica s'encarregà aquell inefable home-orquestra que encaixa tan harmoniosament amb la decoració barroca de la porta dels ferros. A l'interior de la Seu, les notes orquestrades del *Viatge a Itaca* de Lluís Llach (¡us ho jure!) amenitzaven les nervioses converses d'una feligresia entusiasta, però amb inexplicable cara de cabreig si considerem la joia que havia d'inundar els seus cors perquè el valencià havia esdevingut per fi llengua evangèlica; sembla, però, que estan enfadats amb tot el món.

Aquesta reproducció amerengada de la Seu Vella de Lleida s'havia vestit de gala perquè li va cabre l'honor de presentar en societat la genuïna versió de la Paraula; el temple resplendia lluminós de glòria i de parroquians que l'omplien a vessar; elegantíssims productes urbans que es creien canonges, beneficiats o vestals en apoteosi col·lectiva ocuparen, fins i tot, el cadiratge del cor.

La concurrència era nodrida per menestrals a punt d'engegar la tercera Germania contra el *socialisme* que ens governa, il·lustrats de casino, jovencells amb cabells i idees engominats, desficiosos hàbits talars i botiguèria selecta; digníssims bigots o cristal·lines joies ocupaven els divertits setials de la presidència, acompanyats de la Junta dels *Sunsum Corda*. La *crème de la crème*

tisfeta de tanta energia, resolta a no perdre's res.

Després, la Sibilla Victòria Sousa comminà tothom a l'infern enmig d'un fantasmagòricament escaient joc de llums i ombres a l'estil de *Pachà*. La senyora de Ramon Llin, en pla Laurita Valenzuela, ens introduí a tan excelsa celebració: li agraïm la gentilesa d'explicar-nos que alguns textos —el Misteri d'Adam

i metalls irromperen en les ments de la concurrència; s'interpretava, solemne, la Fantasia *la Seu*, dirigida per un cèlebre *passodoblista* de l'Horta-Sud, i els ànims pujaren més amunt del cosmos, ben a prop de l'entrada als cels. El trànsit celestial fou posteriorment aigualit pel parlament d'En Casp; el Xavi, traïnt el nom i l'esperit del Compromís, atribuï tota la responsabili-

no te'n desdigues, que ho tinc gravat). La lectura dels evangelis —el recte ús dels textos sagrats, va dir l'arquebisbe en la seua cartera— fou aplaudida com si d'una actuació de la Piquer es tractàs.

Hi van ser llegits fragments del Magnificat (L. 1,46-56), pròleg de Joan (1,1-17), les Benaurances (Mt. 5,1-12) i les verges prudents (Mt. 25, 1-13), amb un missatge sublimi-



Jordi Vicent

Presideix UV, amb ex-alcalde franquista i algun representant conegut del Capital. Giner Boira es quedà en tercera fila

Menestrals,
il·lustrats de
casino, jovencells
amb cabells i idees
engominats,
desficiosos hàbits
talars i botiguèria
selecta...

me, però, no concorre a aquests actes, que deva- luen molt. També hi abundaren catalanistes de pro, que passejaven embala- dits, i algun col·laborador de les traduccions al català de la Bíblia enllestida per la Fundació Bíblica Cata- lana.

En flames s'encengueren les ànimes i els venerables pedrots quan aparegué una llustrosíssima senyera que, amb dignitat, fou col·loca- da al costat de l'Evangelí: no mereix menys.

Mentre s'aquietaven els polsos de tan egrègia apa- rició, una docta gola arti- culà: *A ver si con este acto tomamos fuerzas, porque eso que nos quieran quitar nuestro valenciano no lo debemos tolerar*; alenà amb força després de tan llarga frase i es resituà sa-

i Eva, per exemple— ha- vien estat actualitzats per tal de fer-los més intel- ligibles i, així, la poma del pecat es convertí en sabo- rosa *mançana*, tan seduc- tora..

Un professor homònim —i, segurament, coetani— de Sant Vicent ens parlà d'un Bonifaci Ferrer mira- culosament convertit en la València del segle XV —ciutat e Regne— que ha- via assolit el *rien ne va plus* d'economia, llengua i cul- tura; la setmana que ve tornarà a explicar en clas- se, impúdicament, la crisi del segle XV, però és que el públic universitari no se- gueix les lectures neotesta- mentàries.

L'ombra de Fra Bonifa- ci envaïa els cors dels bons valencians; de sobte, orgue

tat de l'acte i de l'aprova- ció dels textos a l'Excm. i Rev. Senyor Arquebisbe, i repetia, cada vegada amb menys convicció, que la parla ens agermana, amb el consegüent escàndol de baleàrics o votants de Jor- di Pujol. El seu discurs fou clos per l'execució —a mort— de la Cantata 147 de Bach, que part del públic s'escoltava com quan s'interpreta *Pepita Creus* i, mentre, la resta practicava turisme pel de- ambuladori o es planyien, tal com ho dic, de la mort de Paquirri.

L'Anfós Ramon no po- gué imposar-se a una me- gafonia, segons com, infame, però aconseguí de transformar la paraula de Jesús «Jo sóc la veritat» en l'adhesió a la veritat de la llengua valenciana (Anfós:

nal preciós: el poble és l'humil que Déu exalça i trau de les cendres, i els catalanistes són els superbs que se'n tornen sense res (Magnificat); la Paraula (valenciana, és clar) és eterna i, per bé que no tothom l'accepta, nosal- tres en donem testimoni- atge (St. Joan); serem perse- guits, però la recompensa serà gran (Benaurances) i, finalment, cal que vetlem, perquè l'enemic es presen- ta quan no t'ho penses (pa- ràbola de les deu verges).

La representació del misteri d'Adam i Eva fou gloriosa, amb continguts teològics tecno-pop i, sense considerar les *actualit- zacions* lèxiques, la Com- panyia d'Art Dramàtic —tràgic, diria jo— ens tor- nà a l'Edat Mitjana en una versió de *play-back* i ens obsequià amb alguna he- retgia insigne: la poma o *mançana* —el pecat— va ser agafada del mateix ciri

pasqual (!). El pobret inquisidor Aimerich no hauria necessitat més per reclamar la foguera.

El degà de la Seu acabà el torn lliure d'intervencions en nom de l'Arquebisbe, que beneïa tot allò. El mitrat, teòricament requerit per a més elevats afers, tirà mà del Dret Canònic, però encara que Don Gavino sap ben bé *de què va*, les noces místiques de Don Miquel amb la blavor s'han consumat definitivament —i que no ho separe l'home en la terra—. Les flames tornaren a encendre cossos i ànimes amb el cant de l'himne de la Mare de Déu: ¿Sabran, per ventura, tots els qui encesos es desgolaven, que fou compost per un català? *Eia, ergo...*

Dogma i llengua

En definitiva, tot el número es muntava per molt poca cosa, segons com es mire (però molt perillosa..., també segons com es mire). *Els Quatre Evangelis* presentats no són més que l'últim exemple en una cadena de desficacis.



L'alegria del poble de Déu

/ Jordi Vicent

Ara es tracta de la *traducció* (sense accent, ¡per favor!), de la *Nova Vulgata a la Llengua Valenciana*, per Josep Almiñana Valles i Lluís Alcon Edo. L'edició és també de l'associació —privada i civil— *Amunt el Cor*.

Hi consta que s'atén al Canon 825 del Codi Canònic i que ha estat aprovada per la Comissió permanent de la Conferència Episcopal Espanyola, en la reunió del 2 al 4 de maig del 84. Si, en efecte, té tal aprovació, vol dir que l'alt organisme eclesial ha aprovat un text que, en principi, no atempa contra el dogma, i que va acompanyat d'aclariments suficients. Però l'aprovació en qüestió és difícilment conciliable amb la Constitució Dogmàtica sobre la Revelació Divina (núm. 22), que diu: «L'Església procura amb cura materna que es facen traduccions *exactes* i adaptades en diverses llengües, sobretot *a partir dels textos originals...*» (els subratllats són meus); aquesta versió s'ha elaborat a partir de la Nova Vulgata i *només*

Alguns responsables

Vicente Vilar Hueso

Nat a València l'any 1922, fou ordenat prevere el 1945. Obtingué la llicenciatura en teologia el 1948 i la de Sagrada Escripura el 1950. És col·legial perpetu del Col·legi-Seminari del Corpus Christi de València des del 1963. Malgrat ser catalanoparlant, si li parlen en aquest idioma, rebran indignades respostes en àrab o en hebreu.

Luis Alcón Edo

Nasqué a Vilafranca del Maestrat el 1916 i fou ordenat el 1943. Participà en

l'elaboració dels primers textos litúrgics traduïts al català, rubricà amb prodigalitat la identitat catalana del nostre idioma i, inclús, finançà algun dels textos, correctament redactats, que ressenyen més avant. Actualment és capellà jubilat de l'església del Corpus Christi de València (Col·legi del Patriarca). És d'ideologia carlista, com Xavier Casp i Miquel Adlert.

José Almiñana Vallés

Nasqué a Cerdà (la Costera) l'any 1916 i s'ordenà

de prevere el 1943. Ha estat president de la Comissió Diocesana de Litúrgia, des de la qual ha subscrit nombrosos textos en català i ha deixat abundoses declaracions a favor de la unitat lingüística, criteri abandonat quan el P. Riutort fou elegit president de la Interdiocesana, càrrec al qual aspirava. A hores d'ara és rector de la parròquia de Sant Esteve, de València, seu d'un dels millors arxius parroquials del País Valencià, la consulta del qual resulta força complicada, si no impossible, a qualsevol investigador, especialment si és suspecte de catalanista.

Amunt el Cor

Entitat que va nàixer amb posterioritat a la ratificació d'oficialitat del *Llibre del Poble de Déu*, que feu pública l'arquebisbe Garcia Lahiguera el febrer del 1977. Es tracta d'una associació cultural *civil*, integrada, entre altres, per Vicent Castell Maiques, Josep Almiñana, Miquel Adlert, Xavier Casp, Lluís Alcon i alguns membres del GAV; a banda la publicació dels textos comentats, ha destinat les seues forces a fer front a les activitats de la Comissió Interdiocesana per als textos litúrgics, única entitat *eclesiàstica* oficial.

s'ha tingut en conte (¡sic!) el text grec.

Es tracta d'una versió supervisada per escripturistes que no tenen nocions lingüístiques, ni tan sols elementals, i realitzada per dos capellans que no són especialistes en Sagrada Escripura ni coneixen el propi idioma.

Altrament, per bé que en la traducció no hi ha cap cosa contrària a la Revelació, els errors gramaticals, lèxics o sintàctics, en capgiren sovint el sentit i s'hi vessen greus equivocacions dignes de ser considerades: el Regne de Déu queda convertit en Regne de Deu —i els restants, ¿exclusos?— o quan Nata-nael, un dels primers deixebles del Messies, li diu a Jesús: «Mestre, tu eres fill de Déu i tu eres el rei d'Israel», sense contemplar ara el lamentable quantitau, sembla que el deixeble parla en pretèrit (tu eres) i nega la present filiació divina de Jesús (Tu ets).

La provada fidelitat dels autors a la paraula de Déu no els autoritza a cometre barbaritats d'aquesta mena, ni a implicar tota la Conferència Episcopal Espanyola, que es veu ara ridiculitzada per aquest ingenu —però bàrbar— joc polític; per aquesta imprudència manifestament política i ben poc tècnica d'autors i arquebisbe de València i, finalment, no estan autoritzats a transgredir les regles dels especialistes universitaris (a banda de vulnerar la nostra tradició històrica en traduccions de textos sagrats) per a perpetuar tals arbitrarietats, enfrontar-se a les autoritats i disposar d'un lloquet en el llistat festiu valencianet. ¿De debò pretenen que a les escoles s'ensenyi un idioma i a les esglésies se'n parle un altre, tan aberrant?



Sota l'elm i el rat-penat, missatge de l'arquebisbe llegit pel degà

/ Jordi Vicent

L'actuació de l'arquebisbe dins l'església no sembla la d'un pastor conciliador, sinó la d'un eficaç benefactor del conjunt més conservador del clero valencià.

Roca de molta duresa

L'església valenciana, i especialment la jerarquia, és una de les institucions que més contribució ha aportat a la causa de la desnacionalització del País Valencià; l'evocació dels exemples protagonitzats pels últims bisbes valencians —Olaechea, que *declarà* el castellà llengua vernacla, o la l'actitud del García Lahoguera amb el canonge Espasa— fan ferredat, i el resultat del seu treball és ben pregon, tant en el camp nacional com en l'activitat pastoral, sistemàticament dirigida vers accions ostentament epidèrmiques, però amb escassa profunditat teològica.

La vinguda de monsenyor Roca despertà alguna esperança entre els sectors clericals i laics actius, que aspiraven a viure més d'acord amb el moment històric i desitjaven major coherència en les actuacions públiques. Cal tenir present, a més, que monsenyor Roca prengué possessió en un moment extraordinàriament delicat,

conflictiu i intens; algú pretengué insinuar allò de «Volem bisbes valencians...»

Aviat, però, es veurien frustrades les possibilitats de *normalització* de la vida diocesana i els vents polítics que corrien no semblaven agradar-li gaire; els sectors clericals més «compromesos» —en terminologia de l'època— s'adonaren de seguida de les dificultats per a aconseguir una església *encarnada* en el poble valencià, ja que tots els intents queien en un atzucac on s'emmagatzemaven sense que poguessen eixir-ne. La progressiva presa de postura política del senyor arquebisbe s'accentuava cada vegada més cap a la dreta.

En efecte, l'actuació de l'arquebisbe dins l'església no sembla la d'un pastor conciliador, sinó la d'un eficaç benefactor del conjunt més conservador del clero valencià, tal com ho ha posat de relleu durant la celebració del Sinode, encara no acabat; tampoc no ha estat afortunat el nostre prelat en el camp intel·lectual i pastoral. En l'àmbit

polític resulta molt difícil parlar amb ponderació, si pensem en les darreres actuacions del mitrat.

En els moments posteriors a la seua vinguda a la Diòcesi, feia l'efecte que es tractava d'un home que «deixava fer»; així, almenys, ho creien molts dels qui, si bé havien desistit ja dels auspicis pastorals, sí que se sentien, tanmateix, amb les mans lliures.

Amb tot, cada vegada s'aprofundia més el distanciament de l'arquebisbe del seu poble i, finalment, es consumà al desembre passat, quan pretengué, de forma subreptícia, l'aprovació vaticana d'uns textos litúrgics escrits amb total irreverència i menysteniment pels continguts. Tot i que l'arquebisbe va negar amb insistència el caràcter general dels textos sotmesos a aprovació i ho reduïa exclusivament als *Propis* del Lloc —Sant Vicent i la Mare de Déu dels Desemparats—, vam tenir accés a la documentació presentada a Roma, la qual desmentia amb categòrica evidència les trontollants afirmacions de don Miguel Roca a la premsa i a les autoritats acadèmiques i polítiques, ja que, efectivament, sostingué entrevistes amb destacats